

Свет. Стефановић, Скопље.

Кроз Вардарску клисуру.

Кида се Вардар кроз суро камење.
Часом се прогне ко шинута гуја,
Па онда сплине, смалакше му струја
И само дрхће, ко тајно грљење.

Обамре најзад, стане му течње.
Дубоке воде замишљено ћуте;
Ко јаблани и врбе нагнуте,
Чудек' се: куд је вала пролажење.

Пун, иза кланица, месец се помаља
Сребрни, с облаком дугим преко среде,
Ко раширених крила змај је суштн.

И чим се јави, сјури се и сваља
На вале страсно, и ко чежње бледе
Бљескају, тону сребрне крељушти.

Владимир Станимировић, Београд.

Велес.

Помамно јури Вардар, к'о силну моћ да доби,
Када кроз крш и камен корито себи проби.

Скривену варош дели, бачену на две стране,
Кућнице многобројне литицом начичкане.

Он, вечни очевица сјајних и тужних дана,
Одваја крај хришћански од свију Муслимана,
Ремети сан и покој, и прети из корита,
И вековима гневно широком мору хита . . .

Улице турске криве, нподкуд жива јава,
Незграпну кућу сваку прљав зид опкољава.

На проворима свима решетке од дрвета,
Ту вечна чама влада и нимн и сред лета.

Тек прође који Турчин, људина крупна, стара,
Или се с водом враћа девојче са бунара,
Ил' покривена була промакне преко пута,
Ил' дете помоли се из кога бедног кута.

Са друге стране, кад се путнику поглед крене,
Хришћанске куће стоје, покриле широм стене.

Једна над другом тако, згрчене, па се збиле,
И оне к'о и раја, да би се лакше скриле.

Средином главног друма стока и људи газе,
У граји и у журби паазу доле слазе.

. . . Још је дан, мало сунчана светлост слаби,
А већ са свију страна журно се дому граби.

Спуштају свуд ћепенке, хришћанин к'о и ага
Одлави да се нађе што пре крај свога прага.

И чудна апатија и туга на душу сађе,
Кад се увече човек на пустом раскрићу нађе:

Понеко само лице опрезно некуд звора,
Ил' сине светлост, јер се не иде без фењера.

Иначе све почива у миру и у сенци,

Ћуте сва минарета, и редом сви ћепенци,

Сав град дахнуле душе и сломљенога беса,
А Вардар не престаје да тутњи сред Велеса.

Коста Петровић, Београд

Враћање.

Давно су се угасиле ватре, које су се тако по
беднички дизале до небеса. Све је било пурпурно, и
њиве, ваздух, шуме, били су превучени чудним ру-
жичастим сјајем, који је падао на све стране, као
топла киша.

Огромни пламен распривао је небо, које се, као
талас, дизало под тим топлим ветром, и срце, загре-
вано тим исполнским ватрама, избијало је силније и
живље, и у пурпурној светлости изгледало је као
сунце које се рађа.

Цео један живот, цео један свет, цео један сан,
био је осветљен њима, и поноћ, и вече, и подне, и
јутро, у дрвеној светлости изгледали су као манита
игра крви која кључа и која не умире.

Дубоко, затегнуто небо, заплускивано тим огро-
мним ватрама, пламтало је, као узбуњено, а мирисна,
к'о тамњапова, пара просипала се по огњеном ваздуху,
и у ужасној светлости, која ослепљује, све као да је
очекивало Бога.

И опет, сад после толико година, ветар је раско-
пао пепељасто згариште и изнео дубоко скривени, ути-
шани жар на површину, која је почела да гори и
да пламти.

Над бескрајном равницом лебди немир, који оче-
кује зору. Опори, устајали мирис, који се ширно по
васколиком ваздуху, гоњен светлим и топлим ветром,
потонуо је у мутном небу, које се губило.

Са суровог, суморног чела беже џиновске сенке,
и у дубокој тишини, као сан мртваца, тону у тамну
долину сумње према распаљеном небу.

Огромно, узбуктало сунце лагано се пење уз бо-
рову шуму и у млазевима заплускује избраздано чело,
а покренуте воде, као пламене реке, с крвавом, зару-
делом пеном, шуме с узрујаним лишћем, и у ужасној
светлости, која ослепљује, све као да очекује Бога.

Из пољске лирике.

Јулије Словацки:

Отац помрлих од куге у Ел-Аришу.

Трипут се месец обновио златни,

Како на песку попех чадорове.

Дете на спис хранила ми жена —

Сем тог детета три сина, три кћери,

Сва породица, данас погребена
 Дошла је са мнош. Денет дромедара
 Сваки дан ишло на пешчане хумке
 Хранит' се тамо морским иђиротом,
 А свако вече легали у коло
 Ту, где се огањ већ давно не пали.
 Кћери по воду ходиле са жбаном,
 А синови ми ватру залагали,
 Жена, с дететом на сиси, кувала.
 Све је то данас где с' она могила
 На сјајно сунце онако осмева —
 Све тамо лежи, под кубетом Шеха.
 А ја самотан враћам! — Авај мени!
 Трипут четерест векова проживех
 Од када у двор платнени ми уђе,
 У карантину, анђео помора.

Ох, нико не зна какав се јад данас
 Крије у срцу ојађену моме!
 Идем на Ливан, мом беломе двору —
 У дворшћу ће поморанџа дивља
 Запитат': „Старче, а куд су ти деца?“
 И питаће ме мојих кћери цреће:
 „О јадни старче, а куд су ти кћери?“
 Та најпре ће ме ливански облаци
 Питат' за спне и за љубу верну,
 За децу моју — за све погребене
 У оној страшној Шеховој гробници;
 Та свака ће ме стварчица запитат'
 И сваки човек: враћам ли се здраво,
 А ја, шта ћу им одговорит'.. авај! —

Дошћ сам. Чадор попео на песку,
 Камиле су ми мирно полегале,
 Дете, к'о мали анђелак на слици,
 Хранило врапце, а птичице јеле
 Скоро до руку долазећ' детињих.

Видиш речницу ону у долини?
 Са ње враћала најмлађа ми шћерца,
 Жбан јој на глави, права као трска.
 Прије ка ватри и водом са реке,
 Смејућ' се, лако попрскала браћу.
 Првенац син ми — с огњем у очима
 Ђипи, жбан вграби у државне руке
 И рече: „Сам Бог нек воду ти плати,
 Жедан сам к'о пас, у грудима ми огањ.“
 То рекав, воду испивши из жбана,
 Сруши се као преломљена палма.
 Прискочић — није већ било помоћи!
 Сестре га шћаху мртвога пољубит',
 Подвикнух, бесан: „Нико га не дирај!“
 Дохватић мрца и бакић га стражи,
 На гвоздена га носила да метне
 И сахрани га где је место кужних.
 А од те ноћи, тако пуне јада,
 Одредише ми још четерест дана.

Те исте ноћи Хафне и Амина
 Умреше, лежећ' у једној постељи.
 И чуј! и ако не склоних очију
 Од како умре најстарији син ми,
 Тако су тихо умрале обе
 Да ја, ох тешко мени! Нисам чуо!
 Па чак ни мајка јадна није чула,
 А знам те ноћи да није тренула.
 Зором обадве, модре к'о железно,
 Две моје шћери, убијене кугом,
 Изнет' наредим из чадора стражи:
 Оставише нас! — Вратити се неће! —
 А, к'о што ваља, одрасле девојке
 Под су помеле оцу, мајци, косом!

Видиш то сунце на плавоме небу?
 Увек се рађа врх палмове шуме,
 А седа тамо на пешчано брдо,
 Никад на небу нема ни облачка:
 А, не знам зашто, учини ми с' тада
 Да сунце није више налик сунцу,
 Није онакво какво беше јуче,
 Но више личи на сунце — вампира.
 А небо, које гледало је самрт
 Породице ми, моје троје деце,
 Магловито ми с' учини и грубо
 Од земне магле, сунчаног пурпура,
 Те сумњах да ће молитва ми моћи
 Доспети Богу засрптом облаком.

И прође десет дана, ма да споро,
 Остала деца жива — све четворо.
 Љуби ми мало на срцу је лакше,
 Па чак и оно детенце најмање
 Живо, и цветом не хтеде свенути,
 Па и ја, најзад, слободније дахнух,
 Јер не веровах да ће, узев троје
 Бог ми узети све потомство моје!

Авај! Страшан ли то беше тренутак,
 Гледећи лице најмлађему сину
 Кад смрт угледах. Ах, тако га чувах!
 Први на лицу знак јави се ситан,
 Сваком невидљив — мени, оцу, видљив!
 На онога ми почео ј' да личи,
 Да личи на труп првенца ми сина:
 Час модар па блед, час блед затим црвен.
 Гледам! — На лицу модрих пега тушта,
 Те викнух громко: „Смрт је у чадору!“
 И узевши га, са знацима таквим,
 Изнех на поље међу дромедаре,
 Нек тамо црна смрт ми га догуче,
 И нека на то не гледа му — мајка.

Крај самртника бесмо у близини
 Ја и камиле — сви на коленима.
 Ја крсах руке и виках што могу:

„Да ми не умре! Ил' да рођен није!“
 А поврх шуме, док син умираше,
 Рађа се месец немплосна лица
 И гледа. Вечна остаће ми слика!
 И не знам само како ј' гледат' моћо!
 Кад умре у мом очинском наручју,
 Шћах га претворит' у пеп'о на огњу;
 Ал' једва пламен стаде лизат' рухо,
 Ивадих мрца и баџих га стражи.
 Однеше ми га два гробара црна...
 И боље му је крај браће, сестара.
 Од те самрти, и од тога јада,
 Одредите ми још четерест дана.

Под куглом сунца, као крв црвеном,
 И под чадором овим окуженим,
 Живесмо, речи не проговоривши,
 И пред смрћу се претварали мртвим,
 Мислећ' преварит' моћи ћемо Бога,
 Те ће тај талас страшне куге проћи...
 Врати се. — Анђо врати се убица!
 Ал' мене нађе без суза и срца,
 За боле нове неосетљивога;
 Говорио сам: „Нека Бог све узме!“
 И трећи кад син разболи се, имах
 Очи без суза, срце од камена,
 Јад ми већ хлебца постао насушни.
 И пред очима умре син ми средњи,
 У породици најмање ми љубљен
 И најмање ми жаљен после смрти.
 Но њега Бог је наградио за то,
 Јер смрт му даде тиху и ледену,
 Без сваког бола, без сваког бунцања:
 Умре, укочи с', поста као камен.
 А тако страшно по смрти нагледо
 К'о да не жели наших таштих суза,
 Но само хоће да удуби лице
 У срца тврда, да нас пренерази,
 И увек да нам буде у сећању,
 С лицем што виче: Та ви сте проклети!

Умро. Ја мишљах тада — о, очаја!
 Ако другима не опрости Господ,
 Анђела смрти и по њих ми пошље,
 Дете ми узме, жену, а за женом
 Мене јадника позове пред Творца —
 Ђерка! — Ја нисам смео мислити о ђерци,
 Страхом'о за њу ни најмање нисам.
 Ах, она беше млада! Тако лепа!
 Тако весела, када моју главу
 У беле руке узимала хладит';
 Када, начинив од свиле основу,
 Около кедра трчала по трави,
 Као радљиви послујући паук!
 Виш! И плс овај што овако блиста
 Градила она; и тужне ми очи

Она прамењем злаћаних курјука
 Заслањала је, те сам гледао је
 Као на ружу, кроз сузе и сунце.
 Ах, она беше у дому господар!
 Она, к'о сјајни анђели чувари,
 Најмање дете у колевци пави
 И, где год плач би чула, трчала би,
 И све је наше оплакала јаде,
 И све нам сузе отрла власима.

Већ дана, ноћи десет прође дугих,
 Самрт је могла на звезде одлетет'.
 И јоште других десет дана, ноћи
 Прође — и у срце слатка нада ступи;
 За децом преста сва кукњава женска,
 И већ тридесет набројох јутара.
 Најзад, нагубив и памет и снагу,
 Легох починут', и заспах у ноћи,
 И у сну у лак увите облачак
 Угледах моје две покојне кћери.
 Допле, за руке држећи се обе,
 И, поздравивши ме вечним миром гробним,
 Одоше, с благим у очима сјајем,
 Походит' редом остале спаваче,
 Тихо, лагано; надносише с' ниско
 Над мајком и над колевком детињом;
 Затим на моју најмлађу девојку
 Обадве руке положише модре!
 Будим се с криком и умрлу децу
 Кунем и вичем: „Хатфе! Моја Хатфе!“
 Дође к'о птиче тихо, по њилиму,
 И обави ми руке око врата;
 И уверих се да Хатфе још живи,
 Осетив срце њено на мојему.
 Ал' сутрадан ме гром ошину љуто —
 Ђерка! — Но нашто позлеђиват' ране?
 И то ми дете црна смрт отрже!
 И та ми ћерка на рукама умре!...
 А беше један, најстрашнији часак,
 Кад је болови смртни раздираху
 Цвиљаше: „Не дај, ох, не дај ме оче!“
 Беху јој тада устаца првена
 К'о млада ружа кад се развја.
 И тако умре та ми девојчица,
 Те ми је срце препукло у грудма —
 А лепа беше, к'о анђо, по смрти.

(Свршише се.)

С пољског Јазар Р. Кнежевнџ.

Иво Ђипико, Сарајево.

На повратку с рада. (Наставак.)

— Богме сте погодили!

— А што ћу? Нудер смилуј се, да нас пусти у кућу.

Кап за капљом тихо врца
И пуне се правне чаше.
И тишина мирно снује,
Речца никад да зазвони.
Само каткад што се чује,
Како око сузу рони.
У даљини негде бучи
Мукла песма борбе љуте.
Зарђали стари кључи
У бравама нашим ћуте.
У самоћи тако живе
Душе наше, дувне неме.
Кд јесење магле сиве,
Посипа их тужно време...

Боривој Јевтић, Београд.

Слутње.

Седела је над водом, у прво сумрачје, и слушала како се немирно помичу и тару шушкетајући свежи вечерњи таласи.

Причали су јој да пред вече кад полежу огромне сене неба по води, излазе из мрачног дна душе које су се утопиле. Оне излазе и лежу по песку који је још врео, и на последњој сунчаној зраци, сасвим усањени, вуру у светле видике.

Причали су јој тако, и додали:

— И кад се небо, цело, утопи у модрој води, са својим облацима, са својом големом, раскошном светлошћу, чује се једно потмуло цвиљење. То као да неко плаче. То као да плачу несахрањене душе.

И тако, она је дошла и ослушкивала. Вече је тамнело, и видници су се губили, а она није ништа чула. Изгубили су се рељефни одсеви у води, и разлило се по њој бледо сребро последње дневне светлости.

А она се нагињала над воду, утапала слух у шушкетању узнемирених таласа. Хтела је да дозна. Жудела је да види, и горела је од страсне жудње.

И све јој се чинило као да ће истом после започети музика несрећних душа, пуна тајне меланхолије. Као да ће истом онда кад се утрне сваки сен на води, кад се изгубе контуре ствари, кад се утишају таласи, устати неопојане душе. И заплакати горко.

Из пољске лирике.

Јулије Словацки:

Отац помрлих од куге у Ел-Аришу.

(Свршетак.)

Дођоше да ме пожале јадника
Стражари, дошли да узму ми тело.

И, непажљиви! Јер кука им паде
На тврде груди, округле и беле —
И ту — да Бог да к'о ја не умрли! —
Пред очима их мојим раздераше.
Ти ћеш им за то, о Боже, платити!
Узнем је — и сам однесем на гробље.
Са прекрштеним рукама на грудма
Три дана мајка помакла се није,
У једном куту, жута као смиље.
Одојче поста плачљиво и бледо,
Јер мајки млеко стаде пресушиват',
И у колевци по вас дан плакало.
Ова правнина, — немаш деце, мртва!
Друкча се чини теби, друкча мени:
Можда злаћана, сјајна и весела?
Мени је ова равница паклена!
Кров ту равницу и гомиле песка
Вукли су модра моје деце тела.
А тамо горе, гдено море бије,
За тебе море шуми, за ме вије;
А када с вихром на жало не скаче
Теби жуборји само, мени плаче.
Свакога дана, кад настане вече
Мујезина сам слуш'о како пева.
И он, к'о да ме пожалити хтео,
Тужнијим поче објављиват' гласом,
Вичућ' са свога пешчаног стаго
Несрећном оцу — величину Бога.
О! Нека, нек си славан, добри Алах!
Хуком пожара што градове пали,
Потресом земље што градове руши,
Кугом која ми дечицу тамани
И граби сине с мајчинога крила,
О, Алах! Акбар Алах! Велики си!

Све што имало човечије лице
Уклањало се од мене далеко.
Чадора мога, — кћери га откале —
Платно на роси попрне, иструну
И подера се, лако затегнуто
Беше к'о покров скинут са мртваца.
По чадору се видело да ј' кужан. —
И знаш ли? Чак врабаца јата,
Што слетала су овде у свануће
Да једу мрве, купају у песку,
Од кад ми деца сташе умирати
Сва престадоше слетати на храну.
Да л' поплаши их подерано платно
Чадора мога? Ил' лице ми бедно?
Тек не долеће птиче баш ни једно;
И то запавих — и беше ми жао.

По ћерци на пет дана — о, мој Боже!
С вечера поче већ рикати море,
А и круг сунчев сео је, суморан,
Црни облаци превукоше небо;

Дође ноћ, још ми у памети гадна,
Тамна, од муња црвенила видна.
И сад осећам, и видим, и чујем,
Чујем где чадор густа киша шибала,
Где се надува, где глухо шумори,
Где се нада мном у тамнини љубља
И од муња се каткад зацрвени,
Сличан ђаволским гробовим пламеним.
Чинило ми се поред буре хуке
Да чујем мртву децу код чадора,
Како сва јече страховито, глухо!
Те сам силно слух, срце и ухо:
Те пренеражен размишљах у себи:
У гробу деци како ли је ноћас?

На једном — ва што смрт тако подмукло
И тако тихо уђе ми под чадор?!
Гром је грмео за громом — ненадно
Зацвиле тихо у колевци дете;
А тај плач мора страшиан да је био
Јер одмах мајка, ја, обоје скупа,
Одлетели смо сићушном црвићу;
И ма да плач би детињи врло тих,
Нама се тако учинио сплаи,
И тако крештав, тако жалостиван,
И из такове дубине поник'о,
Тако разуман, и још тако проклет
Да мајка и ја трчасмо без наде
И бѣа памети, к'о да гром нас шину!

И не превари та нас црна слутња:
Умре нам, истом к'о и други смрћу,
И оде лежат' међ лешеве братње
Моје најдраже, и моје последње!!!
Смрт ми их црна уве немилосно
И вратит' неће! Нит њу друго имат'!
Нит ће га икад моја кућа видет'!
И у неповрат оде! — Тешко мени!

Ноћ дође друга, тиха и звездана,
Бех у чадору са женом, пред нама
Лежало дете на столу је мртво,
Укочило се, па изгледа страшно.
Осетих тада, гледајућ' га мртво,
Да, кад би с нама остало и тако,
За живота нам — па макар и тако —
Половину ми нестало би туге.
И њега већем ни стражари нису,
Нит ја носили Шеховој гробници,
Где се мртвачка отварају врата —
Но га је мајка там' однела сама.

Са женом остах у празном чадору.
Ал' чуј-дер само: место да нас здружи
Бол, обојма нам раздеравши груди,
Кап по кап отров у срце нам усуну,
Те сад их може сам Бог очистити.

Туга на мржњу надик нам бејаше,
И међ нас стаде, голема и црна.
Бејасмо стога раздвојени сами,
И међу собом не зборасмо речи —
Помисли и сам како бисмо могли
Разговарати у пустом чадору,
Ми, родитељи оне јадне деце?
Сунце се рађа у жези црвено,
Увек седало где се сада блиста,
К'о нека сјајна буктиња пожара,
Те увек тако без деце нам беше.
Гробни овлада мир нам под чадором,
Сем што би мишић каткад претрчао
Никаква друга ни гласа ни шушња...
Четерест тако дочекасмо дана,
И карантински дођоше лекари,
Упирућ' поглед у тужна нам лица.
Видех како се сваки од њих чуди,
Јер ја погурен бејаш и сав бео,
А жена моја, са несна и бриге,
Као хилибар беше, ил' к'о восак;
На глави коса бејаше јој седа,
На лицу страшна румен, к'о од цигле,
А очи јој се светле као сужњу
На сунце кад га из тамнице пунте.
Лекар нам рече да се покуцамо
По зглобовима, где се куга рађа:
Здрав бејаш. — Људи, да л' ћете вероват?
Ја, који децу целивао сву сам,
Из карантина овог здрав излажах! —
А жена, која не дирну ни пола,
Над прсима се кучнувши, погледе
И поведе се с јанком — и паде.
А ја, на руке женин труп узевши,
Одних у чадор и, спустивши време,
Падох поред ње к'о мртав на земљу —
И пробудих се — на четерест дана.

Пред самом смрћу признала ми мајка
Да ј' хтела свога детета из гроба
Ма какав спомен, камен или цветак,
Или прамичак злаћане косице.
И по детету умрлом споменах —
Где! Амајлија ова што држало
У ручицама, и злаћане власи
Детету с главе у гробу скинуте —
Јадница мајка имала је снаге
Те откопала дете о поноћи,
И нашла га је још непокварено,
Пољубила га у корална уста
И покрила га мртвачким покровом —
Те успомене и пољубац онај
Украден Шеха љубоморној земљи
Убише мајку, узеше ми жену.

Пепчане груди отворише с' опет
Те мајку мртвих умрлу закопах.

На у платиену вратих се јазбину,
 Скриг' се у таму, к'о поћне сабласти,
 Цити ја сулица на небесном своду
 Ни мене људи видеше на пољу.
 Као подетињали ја постадох старица, —
 У свести мојој нигде живе душе,
 Једино модра, страховита лица?
 Која ми ото куга проклетница!
 И у дан ведри, и у ноћи тамној,
 Они ту беху у чадору са мном.
 Разговарасмо, смислилах разговоре
 Што говорасху са мном покојници.
 И често чудним напхох случајем
 На глас што моје деце био гласом.
 А из махнитих трзао ме снова
 Ноћу хијена страховити арлук
 На гробовима, и ја слушах, блијед,
 Где на мрцима плачу мрцоједи.
 К'о звија најзад бејаш, кад се смрине,
 Пролазили ми дани и недеље
 Без сваког бола, севања, савања,
 Бејаш к'о камен тврди и неосетљив.
 Једном — Божја је нада мном заштита!
 Гледам, у чадор неко ми загледа,
 И, ах, не беше то лице човека,
 Но глава мора старог дромедара.
 Гледа — а поглед тако му болестан
 Да се расплаках као дете мало.

Тako ми прође четрест тужних дана,
 Најзад ми људи дадоше слободу.
 Горка слободо и одласка време!
 На тамни већ сам навишао чадор,
 Са жалонићу ћу, болом, и са грозом
 Дрешити ужас и надити коље
 Које — вечити Божје, смилуј ми се! —
 У овај песак побаци сам с децом.
 Помоши ти ми, јер ја немам никог!
 А можда ће ти суморним шиптањем
 Крила казати више о мом јаду.
 Она видела све су! И све знаду!
 Зар нису сада као слика мука?
 Гледај их, пиши! Не бој се заразе,
 Не бој се смрти што убија дахом...
 Та ти бар, синко, пиши мојим сином!
 Но не — ти бежи! Ја знам да та крила
 Морају странцу снити се страшна.
 Смрт од куге — ох, смрт је то страшна.
 Најпре ни браћу повинити не можеш,
 Затим те оган нали, преа горе —
 Ах, тако мојих ја видех осеморо!
 Сваки дан гледах где умиру тако,
 Преседео сам онде три месеца:
 Данас — за пут ми девет спростио дева,
 Да' на њих осам самари су правни!

И не оста ми ништа, осим Бога,
 Овуда пут ми — а онамо гробље!

С пољског Лазар Р. Кисеовић*)

Илико, Сарајево.

На повратку с рада. (Паставан.)

Око десете дошао је лекар са жупаном.
 Цвијета га уведе у кућицу. Лекар прогледа
 болесника и забиљежи му на хартији лијек.
 Марко је једва изговарао и мало се поплашио.
 Није био вичан тим пословима. Прије него
 ће нићи, Цвијета упита:

— Шта ћу му приредити за ручак?

— Разумије се, јухе и добра црна вина.

— Е, да га је, — опазни жупан.

— А да шта је ово, — шалио се лекар,
 уочивши врч, што је у рупи у виду стајао,
 нагне га и излије неколико капи. Текућина
 је сличила нечистој, мутној води.

— Окусите, да видите како је добро, —
 пасмије се жупан.

Лекар послуша и накрене. Окупа, мљаспе,
 преметне језиком и избаци.

— Ово је отров. Смрди! — и мрштећи
 се, пљуну.

— Је вама, а њима је мања божја.

Одоше. Послеје се Цвијета упуту у го-
 сподара и затражи од њега више новаца него
 обично, да купи за сина, што јој је лекар
 наредио. Мучно јој толико потрошити. Али
 шта ће? Не може сина оставити у туђем
 свијету, без помоћи. Да се ова невоља десила
 код куће, лако би. Лвјечила би га како је у
 селу обичај, али овако се ваљало силом пу-
 стити у туђе руке, па што Бог да.

Лекарвије, — а још боље месо и цијело
 вино, — мислила је Цвијета, помогоше, и

*) Јулије Словаки је један од најбољих песника пољских.
 Кад је једном прелазиво из Египта у Азију морао је подржати
 карантин у Ел-Аришту, маломе месту на Азијској обали. Ту је
 чуо како су једном Арабљанину помрла сва деца и жена у томе
 карантану, и тај је догађај опевао у овој песми, која долази у
 најлепше песме ове врсте у светској књижевности.

Ову је песму превео Г. Тома Маретић, али је његов превод
 због слика на многим местима нетачан, као што је и првобитно.
 О превод има претензија само на текстуалну тачност.